KANCELARIA SEJMU
BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI

Warszawa, dnia 17 września 2026 r.

BEOS-WP-1736/26

Pan Poseł
Rafał Bochenek
Przewodniczący Komisji
do Spraw Petycji

Opinia prawna
dotycząca petycji nr BKSP-153-X-1027/26 w sprawie zrównania statusu prawnego i socjalnego ratowników medycznych zespołów ratownictwa medycznego ze służbami mundurowymi

I. Treść i cel petycji

W petycji sformułowano żądanie podjęcia „prac ustawodawczych mających na celu przyznanie ratownikom medycznym jeżdżącym w zespołach ratownictwa medycznego (karetkach) uprawnień tożsamych ze służbami mundurowymi". Przedmiotem żądania petycji jest „objęcie tej grupy zawodowej zaopatrzeniowym systemem emerytalnym służb mundurowych, co umożliwi im przechodzenie na wcześniejszą emeryturę, oraz o zagwarantowanie im dodatków do wynagrodzenia (w tym dodatków stażowych, funkcyjnych i za pracę w warunkach uciążliwych) na zasadach równych strażakom i żołnierzom".

W uzasadnieniu podmiot wnoszący petycję podnosi, że „Ratownicy medyczni pełniący służbę w karetkach pogotowia stanowią fundament bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i ratowania życia ludzkiego. Ich codzienna praca charakteryzuje się skrajnym poziomem stresu, ogromną odpowiedzialnością oraz ciągłym narażaniem się na niebezpieczeństwo utraty zdrowia i życia. Specyfika działań na miejscu wypadków drogowych, katastrof czy interwencji wobec agresywnych pacjentów w niczym nie ustępuje wyzwaniom, przed którymi stają funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej czy Wojska Polskiego. Bardzo często te trzy formacje współpracują (…) na miejscu tego samego zdarzenia". W ocenie autora petycji „Mimo identycznego obciążenia psychofizycznego i pracy w systemie całodobowym, ratownicy medyczni są drastycznie dyskryminowania pod względem uprawnień socjalnych i emerytalnych. Praca w zespole wyjazdowym wymaga pełnej sprawności fizycznej, przez co wykonywanie tego zawodu na pierwszej linii do 65 roku życia w systemie powszechnym jest fizycznie niemożliwe i stwarza

zagrożenie dla pacjentów”. W uzasadnieniu petycji podnosi się, że zrównanie statusu ratowników medycznych jeżdżących w zespołach ratownictwa medycznego ze służbami mundurowymi w postulowanym zakresie jest aktem „elementarnej sprawiedliwości społecznej”, a ponadto pozwoli zatrzymać odpływ wykwalifikowanej kadry i podniesie prestiż tego kluczowego dla państwa zawodu.

II. Analiza wstępna

Podmiot wnoszący petycję sformułował żądanie objęcia ratowników medycznych jeżdżących w zespołach ratownictwa medycznego zaopatrzeniowym systemem emerytalnym służb mundurowych oraz przyznania im dodatków do wynagrodzenia na zasadach równych strażakom i żołnierzom. Należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym[1] (dalej: ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym lub u.PRM) zespół ratownictwa medycznego oznacza „jednostkę systemu, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2, podejmującą medyczne czynności ratunkowe w warunkach pozaszpitalnych, spełniającą wymagania określone w ustawie”. Zespół ratownictwa medycznego oznacza zatem jednostkę systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM), która wykonuje działania ratunkowe poza szpitalem — np. przy wypadkach, nagłym zatrzymaniu krążenia czy innych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Na podstawie art. 36 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym „[1.] Zespoły ratownictwa medycznego dzielą się na: 1) zespoły specjalistyczne, w skład których wchodzą co najmniej trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz systemu oraz pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny; 2) zespoły podstawowe: a) dwuosobowe, w których skład wchodzą dwie osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych będące pielęgniarką systemu lub ratownikiem medycznym, b) trzyosobowe, w których skład wchodzą trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych będące pielęgniarką systemu lub ratownikiem medycznym; 3) motocyklowe jednostki ratunkowe, w których skład wchodzi co najmniej jedna osoba uprawniona do wykonywania medycznych czynności ratunkowych będąca lekarzem systemu, pielęgniarką systemu lub ratownikiem medycznym”. Stosownie do art. 36 ust. 2 tej ustawy „Zespół ratownictwa medycznego jest wyposażony w specjalistyczny środek transportu sanitarnego, spełniający cechy techniczne i jakościowe określone w Polskich Normach przenoszących europejskie normy zharmonizowane”. Ratownik medyczny jeżdżący w karetce – w odróżnieniu od ratownika medycznego pracującego wyłącznie na oddziale szpitalnym – ma status członka Zespołu ratownictwa medycznego, a w konsekwencji – na podstawie art. 99b ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (dalej: ustawa

[1] Tekst jedn. Dz.U. z 2026 r. poz. 141.

o działalności leczniczej)[2] przysługuje mu szczególne uprawnienie płacowe - dodatek 30% stawki godzinowej za każdą godzinę pracy. Artykuł 99b tej ustawy stanowi, że „[1.] Członkom zespołów ratownictwa medycznego, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 3 oraz art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę przysługuje za każdą godzinę pracy dodatek w wysokości 30% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego obliczanej zgodnie z art. 98 ust. 3. [2.] Członkom zespołów ratownictwa medycznego, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 3 oraz art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, zatrudnionym na podstawie umowy innej niż umowa, o której mowa w ust. 1, przysługuje za każdą godzinę pracy dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 30% stawki godzinowej wynikającej z umowy, na podstawie której świadczą pracę. (…)". W pozostałym zakresie prawa i obowiązki ratowników medycznych są zbliżone, a sam fakt pracy w zespole ratownictwa medycznego nie nadaje ratownikom medycznym statusu funkcjonariusza publicznego, z którym wiązałyby się określone przywileje w zakresie wynagradzania czy nabywania uprawnienia emerytalnego.

Przyznanie postulowanych uprawnień ratownikom medycznym jeżdżącym w zespołach ratownictwa medycznego wymaga zmiany przepisów prawa o randze ustawy, a zatem mieści się w zakresie kompetencji Sejmu. Zgodnie bowiem z art. 95 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.[3], władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sejm i Senat. Stosownie do art. 118 ust. 1 Konstytucji inicjatywa ustawodawcza przysługuje m.in. posłom. Artykuł 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu[4] w związku z art. 112 Konstytucji precyzuje, że poselskie projekty ustaw mogą być wnoszone przez komisje sejmowe lub grupę co najmniej 15 posłów podpisujących projekt.

III. Analiza merytoryczna

1. Mając na względzie sformułowany w petycji postulat przyznania ratownikom medycznym jeżdżącym w zespołach ratownictwa medycznego (karetkach) uprawnień tożsamych ze służbami mundurowymi, warto przeanalizować prawa i obowiązki ratowników medycznych z prawami i obowiązkami funkcjonariusza pożarnictwa (strażaka) pełniącego służbę w Państwowej Straży Pożarnej. Powyższe porównanie jest uzasadnione przede wszystkim tym, że wykonywanie obowiązków zawodowych funkcjonariusza pożarnictwa, będącego członkiem służb mundurowych, jest w największym stopniu zbliżone do wykonywania obowiązków zawodowych ratownika medycznego jeżdżącego w zespołach ratownictwa medycznego.

[2] Tekst jedn. Dz.U. z 2026 r. poz. 156 ze zm.
[3] Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483.
[4] Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, tekst jedn. M. P. z 2022 r. poz. 990, ze zm.

2. Strażak jest funkcjonariuszem pożarnictwa pełniącym służbę w Państwowej Straży Pożarnej, która jest zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formacją (art. 1 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej[5] (dalej: ustawa o Państwowej Straży Pożarnej lub u.PSP). Stosunek służbowy strażaka powstaje z dniem mianowania lub powołania na stanowisko (art. 31 u.PSP). Należy wskazać, że strażacy powinni posiadać umiejętności w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, a także zobowiązani są do regularnej aktualizacji wiedzy w tym zakresie. Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym „Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz Minister Obrony Narodowej zapewniają przeszkolenie pracowników podległych lub nadzorowanych przez nich służb, policjantów, funkcjonariuszy, strażaków oraz żołnierzy w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, i uzyskanie przez nich tytułu ratownika oraz aktualizację wiedzy w tym zakresie".

Zasady i warunki wykonywania zawodu ratownika medycznego określa ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych[6] (dalej: ustawa o zawodzie ratownika medycznego lub u.z.r.m.). Zgodnie z art. 2 tej ustawy zawód ratownika medycznego może wykonywać osoba, która: 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych; 2) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu ratownika medycznego; 3) posiada znajomość języka polskiego w mowie i w piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu ratownika medycznego; 4) spełnia wymagania w zakresie wykształcenia i posiadanego tytułu zawodowego[7]; 5) swoim dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu ratownika medycznego, w szczególności nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia

[5] Tekst jedn. Dz.U. z 2025 r. poz. 1312, ze zm.

[6] Tekst jedn. Dz.U. z 2025 r. poz. 339 ze zm.

[7] W zakresie kwalifikacji warto zwrócić uwagę na art. 2 pkt 4 ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, który stanowi, że zawód ratownika medycznego może wykonywać osoba, która „spełnia następujące wymagania: a) rozpoczęła przed dniem 1 października 2019 r. studia na kierunku (specjalności) ratownictwo medyczne lub medycyna ratunkowa i uzyskała tytuł zawodowy licencjata lub magistra na tym kierunku (tej specjalności) lub b) rozpoczęła po roku akademickim 2018/2019 studia przygotowujące do wykonywania zawodu ratownika medycznego, prowadzone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 68 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 , 1871 i 1897), i uzyskała tytuł zawodowy licencjata lub magistra, lub c) rozpoczęła przed dniem 1 marca 2013 r. naukę w publicznej szkole policealnej lub niepublicznej szkole policealnej o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała dyplom potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego ratownika medycznego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie ratownik medyczny, lub d) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie, uznany w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce za równoważny z dyplomem i tytułem zawodowym, o którym mowa w lit. a lub b, i uzyskała prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2024 r. poz. 769 , 1222 i 1688) albo ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2024 r. poz. 633 i 1688), lub e) posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu ratownika medycznego uznane w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. z 2023 r. poz. 334), lub f) posiada kwalifikacje uzyskane przed dniem 1 stycznia 2021 r. w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej uznane w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej przez Krajową Radę Ratowników Medycznych zwaną dalej «Krajową Radą»".

publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe; 6) posiada prawo wykonywania zawodu ratownika medycznego[8]. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 37 ustawy o zawodzie ratownika medycznego „Ratownik medyczny podczas wykonywania czynności, o których mowa w art. 33 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5, oraz w związku z ich wykonywaniem korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17, 1228, 1907 i 1965)". Ratownik medyczny nie jest funkcjonariuszem publicznym, ale korzysta z ochrony takiej, jak funkcjonariuszom tym przysługuje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań.

2. Artykuł 33 ust. 1 ustawy o zawodzie ratownika medycznego stanowi o tym, że „Wykonywanie zawodu ratownika medycznego polega na: 1) udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w tym medycznych czynności ratunkowych w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2025 r. poz. 91) udzielanych samodzielnie lub na zlecenie lekarza; 2) zabezpieczaniu osób znajdujących się w miejscu zdarzenia oraz podejmowaniu działań zapobiegających zwiększeniu się liczby osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego; 3) transportowaniu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego; 4) udzielaniu wsparcia psychicznego w sytuacji powodującej stan nagłego zagrożenia zdrowotnego; 5) stwierdzaniu zgonu, do którego doszło podczas akcji medycznej, o której mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym".

Zgodnie z art. 38 ustawy o zawodzie ratownika medycznego ratownik medyczny może wykonywać zawód: 1) w ramach umowy o pracę; 2) w ramach stosunku służbowego; 3) na podstawie umowy cywilnoprawnej; 4) w ramach porozumienia o wolontariacie; 5) w podmiocie leczniczym jako przedsiębiorca niebędący podmiotem leczniczym. Ponadto, ratownicy medyczni są zorganizowani na zasadach samorządu zawodowego, a przynależność ratowników medycznych do samorządu jest obowiązkowa (art. 117 ust. 1 i 2 tej ustawy).

Ratownik medyczny korzysta z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym także w trakcie nauczania zawodu ratownika medycznego oraz wykonywania pracy na rzecz doskonalenia zawodowego ratowników medycznych i dyspozytorów medycznych; organizowania i prowadzenia zajęć z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy, medycznych czynności ratunkowych oraz pierwszej pomocy w rozumieniu odpowiednio art. 3 pkt 2, 4 i 7 ustawy o

[8] Należy zaznaczyć, że pojęcie ratownika medycznego nie jest tożsamym z pojęciem ratownika określonym w art. 13 u.PRM, który stanowi, że „[1.] Ratownikiem może być osoba: 1) posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych; 2) *(uchylony)* 3) posiadająca ważne zaświadczenie o ukończeniu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (…) i uzyskaniu tytułu ratownika lub posiadająca ważne zaświadczenie, o którym mowa w art. 16c ust. 1 lub art. 16h ust. 1; 4) której stan zdrowia pozwala na udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy. [1a.] Ratownik posiadający kwalifikacje wymagane dla ratownika medycznego, lekarza systemu lub pielęgniarki systemu, realizujący doskonalenie zawodowe, posiada uprawnienia do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy bez obowiązku ukończenia kursu lub obowiązku ukończenia szkolenia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, o którym mowa w art. 16a ust. 1 lub art. 16f ust. 1".

Państwowym Ratownictwie Medycznym; kierowania ratownikami medycznymi oraz dyspozytorami medycznymi oraz zatrudnienia lub pełnienia służby na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem i organizowaniem świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego lub nadzorem nad ich udzielaniem (art. 33 ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 u.z.r.m.).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, Państwowa Straż Pożarna, w której służbę pełnią funkcjonariusze pożarnictwa jest przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Artykuł 1 ust. 2 tej ustawy stanowi, że „Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy: 1) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń; 2) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń; 2a) wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej; 3) wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze; 4) kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności; 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych; 6) prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony ludności; 7) współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych; 8) współdziałanie ze strażami pożarnymi i służbami ratowniczymi innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych oraz odrębnych przepisów; 9) realizacja innych zadań wynikających z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych na zasadach i w zakresie w nich określonych”. Ponadto, w zakresie ratownictwa medycznego strażacy jako członkowie jednostek współpracujących z systemem mają obowiązek udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego (art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 u.PRM). Zakres ich działań medycznych obejmuje m.in. resuscytację krążeniowo-oddechową z użyciem tlenu i AED, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań oraz ewakuację z miejsca zdarzenia (art. 14 u.PRM).

Podsumowując te rozważania, warto także zwrócić uwagę na art. 42 u.PRM, który stanowi, że „[1.] Podczas zdarzeń, w których prowadzone są także działania w zakresie gaszenia pożarów, ratownictwa chemicznego, ekologicznego lub technicznego, kierowanie jest prowadzone przez kierującego działaniem ratowniczym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. [2.] W przypadku, o którym mowa w ust. 1, kierujący akcją medyczną koordynuje medyczne czynności ratunkowe i wspomaga kierującego działaniem ratowniczym. (…)”.

3. Zgodnie z art. 85 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej „[1.] Prawo do uposażenia

powstaje z dniem mianowania strażaka na pierwsze stanowisko służbowe. [2.] Z tytułu służby strażak otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie. [3.] Przeciętne uposażenie funkcjonariuszy stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa. (…) [4.] Wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia". Uposażenie strażaka składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia (art. 86 u.PSP). Na podstawie art. 87 u.PSP „[1.] Strażacy otrzymują następujące dodatki do uposażenia: 1) dodatek za stopień; 2) dodatek służbowy; 2a) dodatek motywacyjny; 3) *(uchylony)* 4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami albo miejscem pełnienia służby; 4a) dodatek funkcyjny za pełnienie funkcji, o których mowa w art. 17 ust. 1, 4b) dodatek funkcyjny za pełnienie służby na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym; 5) *(uchylony)* [1a.] Strażakowi uprawnionemu do otrzymywania dodatku funkcyjnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 4b, nie przysługuje dodatek służbowy. [2.] Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych. [3.] Strażak przeniesiony na stanowisko, na którym pobierane dotychczas dodatki do uposażenia o charakterze stałym nie przysługują lub przysługują w niższej stawce, zachowuje przez okres 12 miesięcy prawo do tych dodatków według stawek obowiązujących przed przeniesieniem, w pełnej wysokości, jeżeli przeniesienie nastąpiło wskutek: 1) utraty zdolności do służby na danym stanowisku, spowodowanej wypadkiem pozostającym w związku z pełnieniem służby lub chorobą powstałą w związku ze szczególnymi warunkami tej służby; 2) orzeczenia całkowitej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku przez komisję lekarską, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia na stanowisko równorzędne; 3) likwidacji zajmowanego stanowiska, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia na stanowisko równorzędne". Zgodnie z art. 88 u.PSP „[1.] Uposażenie zasadnicze strażaka ustala się według stawki odpowiadającej grupie uposażenia należnej na danym stanowisku służbowym. [2.] Uposażenie zasadnicze strażaka wzrasta z tytułu wysługi lat w Państwowej Straży Pożarnej, od dnia udokumentowania posiadanych okresów służby, o 2% po 2 latach służby i o dalszy 1% za każdy następny rok służby do wysokości 20% po 20 latach służby oraz o dalsze 2% za każde następne 2 lata służby powyżej 20 lat, aż do wysokości 32% po 32 latach służby. Po osiągnięciu 35 lat służby wzrost uposażenia zasadniczego strażaka wynosi 35%. [3.] Podstawą do obliczenia wzrostu, o którym mowa w ust. 2, jest uposażenie zasadnicze ustalone według stawki odpowiadającej grupie uposażenia. (…)". Ponadto, na podstawie art. 93 u.PSP „[1.] Strażakowi przysługują następujące świadczenia pieniężne: 1) zasiłek na zagospodarowanie; 2) nagrody oraz zapomogi; 3) nagrody jubileuszowe; 4) dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zadań zleconych wykraczających poza obowiązki służbowe; 4a) rekompensata pieniężna za przedłużony czas służby, o którym mowa w art. 35 ust. 9; 5) należności za podróże i przeniesienia służbowe; 5a) wynagrodzenie za godziny

ponadwymiarowe, o których mowa w art. 35 ust. 12; 5b) świadczenie motywacyjne; 5c) świadczenie za długoletnią służbę; 6) świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby; 7) świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie; 8) świadczenie teleinformatyczne, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 1662 , z 2025 r. poz. 1017 oraz z 2026 r. poz. 252) (…) [2.] W razie śmierci strażaka lub członka jego rodziny, przysługują: 1) zasiłek pogrzebowy; 2) odprawa pośmiertna". Strażacy mają także szczególne uprawnienia w zakresie zakwaterowania. Zgodnie bowiem z art. 74 u.PSP „[1.] Strażakowi mianowanemu na okres służby przygotowawczej lub na stałe, od dnia przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej do dnia zwolnienia ze służby w Państwowej Straży Pożarnej, na jego wniosek, przysługuje prawo do zakwaterowania. [2.] Prawo do zakwaterowania jest realizowane w następujących formach: 1) przydział lokalu mieszkalnego; 2) przydział kwatery tymczasowej; 3) skierowanie do miejsca w internacie albo kwatery internatowej; 4) przyznanie świadczenia mieszkaniowego (…)".

Funkcjonariuszom Państwowej Straży Pożarnej zwolnionym ze służby przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin - w razie śmierci żywiciela (art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin[9], dalej: ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy). Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy „W ramach zaopatrzenia emerytalnego przysługują na zasadach określonych w ustawie: 1) świadczenia pieniężne: a) emerytura policyjna, b) policyjna renta inwalidzka, c) policyjna renta rodzinna, d) dodatki do emerytury lub renty, e) zasiłek pogrzebowy; 2) inne świadczenia i uprawnienia: a) świadczenia lecznicze, b) świadczenia socjalne, c) prawo do lokalu mieszkalnego albo do pomocy w budownictwie mieszkaniowym". Należy wskazać, że emerytem policyjnym jest m.in. funkcjonariusz zwolniony ze służby w Państwowej Straży Pożarnej, a rencistą policyjnym jest m.in. funkcjonariusz Państwowej Straży Pożarnej, który ma ustalone prawo do policyjnej renty inwalidzkiej (art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy).

Wynagrodzenie ratownika medycznego zależy przede wszystkim od formy zatrudnienia oraz miejsca wykonywania zawodu. W ustawie z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach

[9] Tekst jedn. Dz.U. z 2026 r. poz. 505.

leczniczych[10] wskazano, że współczynnik pracy dla ratowników medycznych wynosi 0,94. W oparciu o algorytm określony w art. 3 ust. 1 tej ustawy można obliczyć najniższe wynagrodzenie zasadnicze, które stanowi iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski". Należy zaznaczyć, że powyższy algorytm obliczenia najniższego wynagrodzenia zasadniczego ma zastosowanie jedynie dla ratowników medycznych zatrudnionych w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym (art. 2 pkt 3 tej ustawy).

W art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym przewidziano jedynie minimalną stawkę dla ratowników biorących udział w zajęciach edukacyjnych w szkołach. Należy zauważyć, że zarobki ratowników są pokrywane z różnych źródeł, co zależy od jednostki, w której pracują. W szczególności zadania zespołów ratownictwa medycznego (naziemnego) finansuje Narodowy Fundusz Zdrowia na podstawie umów o wykonywanie medycznych czynności ratunkowych (art. 22 i art. 46 u.PRM). Działalność lotniczych zespołów ratownictwa medycznego (LPR) jest finansowana z budżetu państwa w formie dotacji podmiotowej, która obejmuje m.in. koszty osobowe (art. 48 u.PRM). Z kolei koszty funkcjonowania dyspozytorów medycznych (w tym wynagrodzenia w urzędach wojewódzkich) pokrywane są z budżetu państwa, z części, których dysponentami są wojewodowie (art. 46 ust. 2 u.PRM). Ratownikom medycznym wchodzącym w skład zespołu ratownictwa medycznego przysługuje szczególne uprawnienie płacowe - dodatek 30% stawki godzinowej za każdą godzinę pracy (art. 99b ustawy o działalności leczniczej). Ponadto, ratownikowi medycznemu realizującemu ustawiczny rozwój zawodowy przysługuje do 6 dni roboczych płatnego urlopu rocznie, za który przysługuje wynagrodzenie obliczane według zasad obowiązujących przy urlopie wypoczynkowym (art. 78 ustawy o zawodzie ratownika medycznego). Na podstawie art. 79 tej ustawy żołnierze zawodowi wykonujący zadania ratownika medycznego zachowują prawo do uposażenia wraz z dodatkami o charakterze stałym podczas urlopu na rozwój zawodowy.

Podsumowując, wynagrodzenie ratownika medycznego jest kontraktowe lub zależy od ogólnych przepisów o płacach w ochronie zdrowia oraz budżetu konkretnych jednostek administracji państwowej lub służb mundurowych. Ratownicy medyczni w przeciwieństwie do strażaków podlegają powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych, chyba że pełnią służbę w formacji mundurowej (np. jako strażacy-ratownicy medyczni).

[10] Tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2139.

IV. Konkluzje

Przedmiotem żądania petycji jest „objęcie [ratowników medycznych wchodzących w skład zespołu ratownictwa medycznego] zaopatrzeniowym systemem emerytalnym służb mundurowych, co umożliwi im przechodzenie na wcześniejszą emeryturę, oraz o zagwarantowanie im dodatków do wynagrodzenia (w tym dodatków stażowych, funkcyjnych i za pracę w warunkach uciążliwych) na zasadach równych strażakom i żołnierzom". Postulowana zmiana mieści się w zakresie swobody ustawodawczej. Mając na względzie przedstawione porównanie obowiązków zawodowych funkcjonariusza pożarnictwa, będącego członkiem służb mundurowych oraz ratownika medycznego wchodzącego w skład zespołu ratownictwa medycznego, jak i uprawnienia w zakresie nabywania prawa do emerytury i innych świadczeń przez przedstawicieli tych obu grup zawodowych, Komisja ds. Petycji może rozważyć zasadność wystąpienia ze stosownym dezyderatem np. do ministra (art. 159 ust. 1 *in principio* Regulaminu Sejmu) właściwego do spraw zdrowia oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Zgodnie bowiem z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej[11] (dalej: ustawa o działach administracji rządowej) – „Dział zdrowie" obejmuje sprawy związane m.in. z organizacją i nadzorem nad systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz sprawy związane z zawodami medycznymi. Z kolei w myśl art. 29 ust. 1 ustawy o działach administracji rządowej – „Dział sprawy wewnętrzne" obejmuje sprawy związane m.in. z ochroną bezpieczeństwa, ochroną ludności, nadzorem nad ratownictwem górskim i wodnym.

Autor:
dr Jolanta Waszczuk-Napiórkowska
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Piotr Chybalski
/podpisano elektronicznie/

Deskryptory bazy REX: petycja, ratownictwo, funkcjonariusz publiczny, emerytury i renty.
Weryfikacja: Krzysztof Niewęgłowski

[11] Tekst jedn. Dz.U. z 2025 r. poz. 1275, ze zm.